

Neve Shalom

Wahat al-Salam

Er komen bij de redactie van de rondzendbrief veel vragen binnen over de wijze waarop de inwoners van Neve Shalom/Wahat al-Salam de actuele situatie in Israël ervaren. Zijn ze boos, moedeloos of juist strijdvaardig?

Daarom is deze rondzendbrief geheel gewijd aan de situatie in Israël en de uitwerking die dat heeft op Neve Shalom/Wahat al-Salam en zijn bewoners.

Onderstaande persoonlijke brief is in augustus door de burgemeester, Eyas Shebta, aan de vriendenstichtingen gestuurd.

Beste vrienden,

Opnieuw maken wij moeilijke tijden mee, die onze hoop en ons geloof op de proef stellen. Hoe moeilijk het ook is, dit is een tijd om ons te bezinnen en onze toewijding aan onze gezamenlijke toekomst in dit land te versterken.

Mensen luisteren alleen naar wat ze willen horen

U heeft ons en de activiteiten van Neve Shalom/Wahat al Salam altijd gesteund, en wij danken u hiervoor en voor uw voortdurend partnerschap bij het werken aan verandering van de belemmeringen van vrede en gelijkheid.

Veel van onze vrienden hebben gevraagd hoe zij kunnen helpen in deze moeilijke tijd. Wij hebben gesproken met een aantal dorpsbewoners – een aantal van de jongere generatie en een aantal van de stichters – en we hebben bijeenkomsten voor de gemeenschap georganiseerd. Nu we de situatie ook besproken hebben met onze collega's, die geloven in gelijkheid en een gezamenlijke toekomst in vrede, heb ik de ideeën die in deze bijeenkomsten naar voren zijn gekomen, weergegeven in deze brief. Wilt u ze alstublieft benutten en onze boodschap verspreiden, zodat wij onze inspanningen om de loop der gebeurtenissen en de toekomst

voor alle mensen in deze regio te veranderen, kunnen voortzetten en intensiveren.

Zoals Mai, een jonge vrouw die opgroeide in het dorp, ons zei: "Het griezeligste [van de huidige situatie] is het racisme en de haat op Facebook en in de media, en hoe de media de situatie voorstellen; mensen luisteren alleen naar wat ze willen geloven, en dat is wat de media hier bieden. Mensen schamen zich hier niet om racistisch te zijn, en zij zijn steeds minder in staat om de andere kant te zien." Onze taak is om die mensen te helpen de andere kant te zien en anders te denken. Dit is waar NSWAS voor staat en dit is wat we doen in all onze opleidingsinstituten.

Ik kwam in Neve Shalom/Wahat al-Salam in de jaren '80 vanuit de stad Tira. Ik heb de verplichting op mij genomen om hier te wonen en te werken, omdat ik geloofde, en nog steeds geloof, dat alleen ontmoetingen tussen Joden en Arabieren de muren tussen de twee volkeren de angst en vooroordelen kunnen afbreken. In de loop van de jaren ben ik hier alleen maar meer van overtuigd geraakt. We hebben ervaren dat ons werk met jongeren, leraren en andere hoogopgeleiden, individuen en groepen in staat stelt om de eerste stap vooruit te zetten naar het (h) erkennen van de ander en verzoening, zelfs als ze het niet over alles eens zijn.

Vandaag de dag hebben vooroordelen en racisme jegens de Arabische bevolking on-

gekende hoogten bereikt. Terwijl het geweld binnen Israël toeneemt, vormt het een echte bedreiging voor de democratie en een gezamenlijke maatschappij, die gebaseerd is op gelijkheid.

Slechts als mensen elkaar zien als mensen, als gelijken, als wettige partners in de toekomst, kan een maatschappij gedijen. Slechts als mensen de ander zien als mens, en niet als de vijand, kan oorlog vermeden worden.

Eyas

Boaz, die al lang lid is van NSWAS, zei: "De meeste mensen in Israël zijn wanhopig. NSWAS kan het zich niet permitteren om wanhopig te zijn, we moeten hoop brengen." - Dit is iets dat we altijd gedaan hebben en dat we moeten blijven doen".

In 1980 heb ik geholpen om de School for Peace (School voor de Vrede) te stichten in Neve Shalom/Wahat al-Salam en ik ben mede-directeur geweest tot 1994. Ik heb gezien hoe de methoden die wij hebben

(lees verder op pagina 2)

(vervolg van pagina 1)

ontwikkeld op de SFP mensen en groepen die een conflict hadden, dicht bij elkaar hebben gebracht en hun toewijding aan het werk voor vrede en een rechtvaardig gedeelde maatschappij hebben versterkt. We hoorden steeds opnieuw van jong en oud in NSWAS dat: "de twee partijen moeten praten, elkaar moeten kennen". Joden en Arabieren kunnen samen leven en werken, wij hebben het bewezen.

De laatste jaren is de financiële ondersteuning voor het houden van deze bijeenkomsten in NSWAS afgenomen. Misschien zijn onze vrienden en sponsors moe geworden. Misschien is de euforie van "Oslo" omgeslagen in teleurstelling over het feit dat wij ontwikkeld zijn in een langdurig, zwaar proces om verandering teweeg te brengen. Nu is ons werk van grotere betekenis, belangrijker en essentiëler dan ooit. In de laatste jaren hebben we veel minder samenkomsten georganiseerd omdat er veel minder

Colofon

De rondzendbrief is een uitgave van de stichting vrienden van Neve Shalom/Wahat al-Salam. Hij wordt 4 maal per jaar gratis toegezonden aan alle begunstigers van de stichting en aan alle belangstellenden voor het werk van het dorp Neve Shalom/Wahat al-Salam in Israel.

Stichtingsbestuur

Jan Peters, voorzitter
Maaïke Lok-Funcke, secretaris/penningmeester
Freerk Boekelo, lid
Thijs Kolster, lid
Ed Dumrese, lid
Pieter Rookmaaker, lid

Comité van aanbeveling

Prof. Dr. Simon Schoon, Amersfoort
Rabbin Awraham Soetendorp, Den Haag

Adressen

Secretariaat

Kruisweg 1103, 2131 CV Hoofddorp
Tel.: 023-5615104
E-mail: lok-funcke@hetnet.nl

Rekeningnummer van de Stichting

NL30 INGB 0001 4326 55,
t.n.v. Stg. Vrienden van Neve Shalom / Wahat al-Salam

Redactieadres rondzendbrief

Maaïke Lok-Funcke
Kruisweg 1103, 2131 CV Hoofddorp
E-mail: lok-funcke@hetnet.nl

Internetsites Neve Shalom/Wahat al-Salam

www.nswas.nl
www.wasns.org

ondersteuning is. We willen en moeten terug naar de dagen dat we maandelijks ontmoetingen regelden, die honderden jongeren, studenten, leraren en hoogopgeleiden op elk gebied bij elkaar brachten. Oorlogen en militaire interventies zijn er niet in geslaagd om oplossingen te brengen, hebben miljarden dollars gekost en hebben de twee volkeren in de regio verder uit elkaar gedreven. Intensieve scholing, gecombineerd met politieke druk om beleid en benadering te veranderen, zijn het enige dat de huidige golf van angst, discriminatie en vooroordeel kan keren.

De basisschool in Neve Shalom/Wahat al-Salam is in 1984 gestart met 11 kinderen. We zagen al snel de mogelijkheid en de noodzaak om meer dan onze eigen kinderen te bereiken en openden de deuren voor Joodse en Arabische kinderen en hun familie, die in dit gebied wonen. Wij startten met het eerste model voor multiculturele opleidingen voor twee nationaliteiten in Israël, zo niet in de hele wereld.

Slechts als mensen de andere zien als mens, en niet als de vijand, kan oorlog vermeden worden

De school is uitgegroeid tot honderden studenten per jaar, en heeft grote invloed op en verandert de inzichten van niet alleen de kinderen, die uit 28 verschillende dorpen in de streek komen, maar ook hun ouders, broers en zussen, familieleden en de Joodse en Arabische leraren die, voor het eerst als gelijken, samen wonen en werken.

De kosten van de school en het vervoer van de kinderen naar school en huis zijn ook met de jaren toegenomen, maar we zien dat dit een van de weinige plaatsen in deze regio is waar honderden kinderen, leraren en ouders elkaar elke dag tegenkomen en bouwen aan een andere manier van met elkaar omgaan,

begrijpen en denken over ons gezamenlijke leven. Als we genoeg inkomsten hebben, kunnen we het aantal kinderen dat de school bezoekt, elk jaar uitbreiden tot 300. Op 1 september begint de school weer. We zullen harder en intensiever moeten werken om leraren, kinderen en personeel te helpen om het hoofd te bieden aan de problemen en angsten, die deze zomer zwaar op ons drukken en we zullen het hele jaar door blijven werken aan dit trauma.

Neve Shalom/Wahat al-Salam is een van de weinige plaatsen waar Joden en Arabieren kunnen wonen en hun leven kunnen delen. Ons NADI-programma voor jeugdleiderschap bereidt onze jeugd erop voor de wereld in te gaan en onze boodschap te verspreiden. We hebben de hele zomer door met onze jeugd gewerkt om te leren omgaan met het geluid van sirenes, bommen en de honderden doden. We willen er met onze kinderen aan werken om naar buiten te treden en met studenten van andere scholen te praten om de boodschap aan anderen uit te dragen.

Ondanks oorlog en wanhoop, is ons Pluralistisch Spiritueel Gemeenschapscentrum doorgegaan met het hier samenbrengen van diverse groepen vanuit de hele wereld, die een visie delen van een beter heden en toekomst. Zij zullen doorgaan met het versterken van deze boodschap.

Vandaag moeten we sterker zijn dan ooit en ons werk moet doorgaan en groeien. Het is de enige manier om een andere toekomst te scheppen en samen te overleven.

Wij danken u nogmaals voor uw steun en hopen dat u ons zult blijven helpen om naar buiten te treden en onze invloed uit te breiden.

Met vriendelijke groet,
Eyas Shebta

Algemeen directeur
Uit naam van de leden van NeveShalom/
Wahat al-Salam

Lieve Evi en Eyas,

Ik wens oprecht dat je nooit je hoop op een betere en rechtvaardige toekomst voor je land en het hele Nabije Oosten zult opgeven. Hoop is de sterkste - en soms bijna de enige - kracht die ons in staat stelt standvastig de weg te blijven lopen naar een toekomst waarvan we dromen, zelfs in de moeilijke omstandigheden waarin jullie, de mensen in het dorp en zo veel anderen in Israël zich bevinden.

Geef niet op, en houd de droom van een vreedzame samenleving levend in het dorp

en blijf het goede nieuws uitdragen dat vrede echt mogelijk is als mensen begrip voor elkaar leren hebben.

Dank jullie beiden voor de communicatie, die we zullen verspreiden, omdat deze een realiteit laat zien die we eigenlijk niet zien in onze media.

Ik hoop jullie te ontmoeten in oktober in meer rustige omstandigheden.

Namens de Nederlandse vrienden,
Jan Peters, voorzitter.

Persoonlijke verhalen uit het dorp.

Veel mensen, wel of niet georganiseerd in verenigingen of stichtingen, leven mee met wat er in Israël gebeurt. De Nederlandse vriendenstichting zet zich in om het vrededorp, Neve Shalom/Wahat al-Salam (vertaald: Oase van Vrede) te ondersteunen in haar ideologie dat samenleven van twee bevolkingsgroepen mogelijk is ondanks verschillen in godsdienst en cultuur.

Onderstaande persoonlijke brieven van de burgemeester van het dorp (zelf Palestijn) en van Evi aan alle vriendenstichtingen in Europa geven aan hoe groot de angst is, zelfs in dit dorp waar altijd gezegd is: 'wij weigeren vijanden te zijn'.

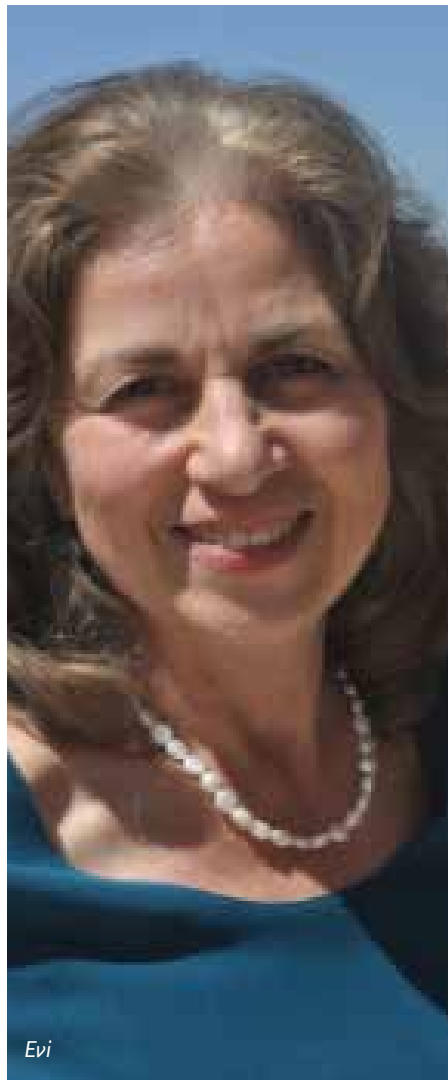
Eyas (burgemeester)

"De hele wereld is zich bewust van de wrede oorlog in Gaza. Ik weet niet of jullie ook zicht hebben op de afschuwelijke verslechtering van de relaties tussen Palestijnse en Joodse burgers van Israël zelf. De sfeer is gespannen en verslechtert elke dag. Ik heb verschillende oorlogen meegemaakt en twee Palestijnse intifada's en ik word niet snel bang. Maar nu, voor de eerste keer in mijn leven, ben ik bang ons dorp te verlaten. Ik wist niet wat er met me gebeurde maar merkte dat mijn ritme plotseling was veranderd. Ik ging niet naar de fitness en ging ook niet naar de bank. Ik realiseerde me dat angst ons allen had overvallen en dat racisme de kop opsteekt in ons land.

Het begon toen onze premier in reactie op de moord op de drie Joodse jongens zei: "Wij (Joden) heiligen het leven, zij (de Arabieren) heiligen de dood." Gisteren riep hij nog tot een boycot van Arabische bedrijven die zich solidair verklaren met de inwoners van Gaza.

Een paar weken geleden trokken hooligans door de straten van Jerusalem, "dood aan de Arabieren"; ze mishandelden een Arabische arbeider op weg naar huis. Vandaag werd een Arabische vrachtwagenchauffeur bij een stoplicht uit zijn auto gesleurd en mishandeld. Arabieren zijn bang om met het openbaar vervoer naar hun werk te gaan. Als ik mijn dochters bel terwijl ze in de bus zitten, nemen ze de telefoon niet aan omdat ze bang zijn dat anderen horen dat ze Arabisch spreken.

Ik weiger op deze manier te leven. Onge-

Evi

lukkigerwijze dreig ik de hoop te verliezen die me altijd heeft voortgedreven. Toch leef ik hier, hier hoor ik thuis, ik ben een burger van dit land. Maar het voelt alsof alle lichten worden gedoofd.

Ik zoek naar iets positiefs om te schrijven. Afgelopen week organiseerden we een solidariteitsbijeenkomst, maar vandaag zoek ik hulpeloos naar woorden en naar een sprankje hoop op een vreedzame samenleving. Hier in ons dorp, onze "Oase van Vrede" zullen we doorgaan, Arabieren en Joden samen, zoekend naar kracht om te blijven leven als gelijken, om verantwoordelijkheid te delen, elkanders hoop en pijn, terwijl onze basisschool en onze School for Peace, meer noodzakelijk dan ooit, voortgaan met hun poging om iets te veranderen in wat er rond ons gebeurt".

"Ik durf mijn dochter niet te bellen als ze in de bus zit uit angst dat ze in het Arabisch antwoordt"

Evi (bewoner van het eerste uur)

"Precies een week geleden, midden in een therapiegesprek met een echtpaar, begonnen plotseling de sirenes van het luchtalarm in ons dorp te loeien. Kort daarna kregen we een telefoontje van de elfjarige dochter van het echtpaar. Ze was volledig overstuur, angstig, snikkend en huilend. Ze had haar broertjes en zusjes gewekt en ze meegenomen naar de veilige ruimte in huis. Dit was nog maar het begin. Toen ik het echtpaar vandaag weer ontmoette, vertelden ze me dat hun vierjarige dochtertje doodsbang is naar buiten te gaan. Op het nieuws vandaag werden een moeder

(lees verder op pagina 4)

(vervolg van pagina 3)

uit Sderot (in Israël) en een vader uit Gaza geïnterviewd. De moeder vertelde dat de kinderen niet naar de douche of het toilet durven gaan, terwijl de vader vertelde dat zijn kinderen helemaal niet kunnen douchen omdat er geen stromend water meer is. Deze nieuwe en zinloze oorlog in Gaza werd voorafgegaan door de kidnapping van en de moord op drie zestienjarige Joodse jongens, gevolgd door massale arrestaties door het leger op de West Bank en het oppakken en levend verbranden van een Palestijnse tiener door Joodse Israëli's. We voelden dat de spanning tussen Joden en Palestijnen in ons land op het punt stond tot uitbarsting te komen. De mate van wantrouwen was ondraaglijk geworden.

*“Hoe lang zullen we
nog miljarden stoppen
in deze dwaze oorlogen,
liever dan in vorming
van vrede?”*

“Samen met andere organisaties die zich inzetten voor vrede en mensenrechten hebben we afgelopen zaterdag een demonstratie georganiseerd onder de leuze “wij weigeren vijanden te zijn”. Ongeveer vierhonderd mensen namen hieraan deel. Deze actie was een klein sprankje hoop in deze donkere periode.

Het voortdurende luchtalarm werkt op onze zenuwen. We voelen ons hulpeloos tegenover de massale bombardementen in Gaza. Het grote aantal doden en gewonden is onverdraaglijk.

Hoe lang zullen we nog miljarden stoppen in deze dwaze oorlogen, liever dan in vorming van vrede?

Er is nog een ander sprankje hoop: ondanks alles komen Joodse en Palestijnse kinderen dagelijks naar ons dorp om samen deel te nemen aan het zomerkamp dat we hier organiseren.”

Vastberaden!

Artikel uit de *Jeruzalem Post*

De zestig gezinnen van Neve Shalom/Wahat al-Salam zijn vastberaden om zelfs onder de meest extreme omstandigheden en recente vijandelijkheden zich niet tegen elkaar te laten uitspelen. “Deze tijd, waarin er sprake is van toenemende gewelddadigheden leidt eigenlijk tot een sterkere samenbindende factor binnen het dorp”, aldus Bob Mark, een Joodse Israëli, die al 23 jaar les geeft aan de lagere school van Neve Shalom/Wahat al-Salam. “Je zult meemaken, dat het dorp gezamenlijk demonstreert “ voegde hij eraan toe. Terwijl de ingezetenen verschillend aankijken tegen de oplossing van het leed dat het land treft, zijn ze het er allemaal over eens dat het doden moet stoppen.

Het (coöperatieve) dorp dat in de zeventiger jaren van de vorige eeuw vaste vorm kreeg, is iets ongewoons in een land waar Joodse en Arabische inwoners elkaar niet willen kennen en waar hun kinderen gescheiden scholen bezoeken. Hier daarentegen, vormt het gezamenlijk optrekken de grondslag voor het leven van alledag, beslissingen worden in onderling overleg genomen, kinderen leren

op de lagere school zowel Arabisch als Hebreeuws en alle toekomstige bewoners zijn verplicht een speciale trainingsbijeenkomst over conflictbeheersing bij te wonen. Door het geluid van sirenes en bommen, die doordringen tot in dit kleine, rustige dorp, is het zwaarder geworden de geest van saamhorigheid te behouden. Sinds de ontvoering en het daarop volgende

doden van drie Israëliërs met daarna de veronderstelde wraakactie die de dood van een Palestijnse tiener uit Jeruzalem tot gevolg had, is het geweld in heel Israël en de bezette Palestijnse gebieden toegenomen. Bij de weken durende aanval in de Gaza-strook zank het dorp weg in iets wat wel leek op een collectieve vlaag van zwaarmoedigheid, alleen doorbroken door de gezamenlijke protesten. Zelfs het ontbijt dat normaal tijdens de heilige Islamitische maand Ramadan gezamenlijk genuttigd wordt, werd minder bezocht.

De Israëliërs-Arabische Rita Boulos kwam vanuit Jeruzalem in 1989 in Neve Shalom/Wahat al-Salam. “Ik wilde iets doen om mijn woorden en levenswijze kracht bij te zetten en mijn kinderen op een andere wijze op te voeden in een vredige omgeving.” Ze is woedend en teleurgesteld dat de vrede het land steeds weer ontglipt. “Deze oorlog is dermate wreed dat ik nauwelijks nog kan ademen” zegt ze. “Het is beklemmend voor ons te ervaren hoe ons volk op wrede wijze wordt omgebracht.

Shalom Dichter, een héél toepasselijke naam in dit verband, is de directeur van de Hand-in-handorganisatie, die tweetalige scholen bestuurt in Jeruzalem, Galilea, en Wadi Ara en ook kleuterscholen in Haifa en Jaffa, alle gebieden die liggen binnen de grenzen van Israël uit 1967. “Het feit alleen al, dat er honderden mensen aan de vredesmars deelnamen, maakt het duidelijk, dat we niet alleen staan in het verzet tegen de oorlog. Wij zijn tegen geweld en trekken samen op met andere vredestichters. Samy Smooha, professor sociologie aan de universiteit van Haifa en deskundige wat betreft de verhouding tussen Israëliërs

Arabieren en Joden verklaarde, dat louter respect voor elkaar niet voldoende is. "De kloof tussen Arabieren en Joden wordt groter bij het voortduren van de oorlog en het maakt geen enkel verschil of je nu het Arabisch beheerst dan wel Arabieren kent. Er bestaat namelijk een scheidslijn, gevormd door nationalisme en trouw aan eigen persoon en volk. Dat komt op de allereerste plaats en geldt voor beide partijen.

“we kunnen ons volk een voorbeeld tonen dat er een meer menselijke manier van leven bestaat”

Een opzet, zoals die gestalte heeft gekregen in Neve Shalom/Wahat al-Salam, moet aangemoedigd worden, maar we moeten realistisch zijn wat betreft de invloed die ervan uitgaat” zei hij, voordat hij voor een paar minuten wegliep van de telefoon, nadat het luchtalarm was afgegaan.

Hij beschouwt de huidige oorlog als bewijs van het probleem om de kloof tussen de beide volkeren te overbruggen. “Je kunt noch de tweetalige scholen (zoals de Hand-in-hand-scholen), noch een plek als Neve Shalom loskoppelen van een omgeving die verschillende dieptes en lagen kent. Het Israëliësch-Palestijnse conflict is daarvan een belangrijk en wezenlijk onderdeel. Niet iedereen die in samenleven gelooft, kan optimistisch blijven”.

De algemeen manager van Neve Shalom, de Israëliësch Palestijn Eyas Shbeta, heeft er over gedacht om het dorp en het land na 34 jaar te verlaten. Hij vraagt zich af of dit gevecht gewonnen kan worden.”Deze laatste maand heeft al mijn optimisme de bodem ingeslagen, het zijn niet de mensen van dit dorp, het is dit land” zegt hij.

In de huidige atmosfeer vreest hij racistische aanvallen wanneer hij zich buiten het dorp begeeft. Hij voelt zich wanhopig over de gebeurtenissen in Gaza en soms twijfelt hij of Neve Shalom hierin ook maar enige verandering kan bewerkstelligen. Maar zowel Dichter als de meeste inwoners

van Neve Shalom schijnen zich niets aan te trekken van hun bescheiden invloed. Ze beseffen, dat ze de haat, die het grootste deel van de Israëliësch maatschappij doordringt niet kunnen ontwijken, maar ze kunnen proberen er tegenwicht aan te bieden. In 2012 hebben vandalen de school van Neve Shalom besmeurd met racistische leuzen. Het dorp heeft daarop gereageerd door de graffiti over te schilderen met vrolijke afbeeldingen.

De kiem van de vrede zal niet worden gelegd in Neve Shalom, maar de inwoners ervan hebben ook nooit het idee gekoesterd dat dit zich zou kunnen voordoen. Boulos geeft toe aan haar twijfels, maar gelooft dat ze desondanks moet doorgaan. “Ik kan niet zeggen of ik nu optimistisch ben dan wel pessimistisch, maar ik ben vastbesloten. Ik ben er voor de volle honderd procent zeker van, dat er geen andere weg bestaat. Ik ben me ervan bewust, dat we de wereld in zijn geheel niet kunnen veranderen, maar we kunnen ons volk een voorbeeld tonen dat er een meer menselijke manier van leven bestaat”.

Interviews met dorpsbewoners over de huidige situatie

Naar aanleiding van de gebeurtenissen in Israel is aan een aantal dorpsbewoners gevraagd hoe zij de huidige situatie ervaren en wat er volgens hen zou moeten gebeuren. Alle interviews laten een gevoel zien van neerslachtigheid over wat er plaatsvindt maar tegelijkertijd de drang om in actie te komen. In de schaduw van de oorlog en de recente daden van vooroordelen en geweld, komt des te sterker de noodzaak naar voren om Joden en Arabieren bij elkaar te brengen en de dialoog aan te gaan ten behoeve van een beter begrip voor elkaar. Dit wordt gezien als een manier om de grote angst te boven te komen. Degenen die geïnterviewd werden, zijn van mening dat de samenleving moet kunnen zien wat er gebeurt in NS/WAS; dat mensen kunnen leven als gelijken, meedoen in de besluitvorming en niet bang zijn om voor hun mening uit te komen. Dat Joden en Arabieren, zoals het geval is in NS/WAS, een situatie creëren waar ze kunnen invoelen en begrijpen wat de ander beweegt en daarvoor begrip kunnen opbrengen.

De noodzaak voor de humanitaire hulp aan Gaza wordt breed gedragen. De mensen die geïnterviewd zijn, zien NS/WAS als een 'Oasis' en als een plaats van veiligheid en kracht; een plek om te praten en begrip tot stand te brengen. Iedereen voelt de behoefte om naar buiten te treden en tegelijkertijd anderen binnen te halen in NS/WAS, waardoor ze de kans krijgen om elkaar te zien als normale mensen. De kracht van NS/WAS is zijn langetermijnervaring van het samenleven als gelijken, het delen van gevoelens en gedachten en het anderen helpen om de dialoog aan te gaan.

Tali (Jood)

Tali, één van de eerste kinderen die geboren is in het dorp, legt uit dat het een moeilijke periode is op dit moment, waarin niemand weet hoe te reageren; er heerst een algemeen gevoel van wanhoop omdat niemand het gevoel heeft invloed te kunnen uitoefenen. Mensen voelen zich veilig in het dorp maar durven nauwelijks naar buiten te gaan omdat ze buiten het dorp racisme en woede ervaren. Het dorp is een veilige ruimte waar mensen weten dat ze voor hun mening kunnen uitkomen zonder geconfronteerd te worden met racisme of beschuldigingen van verraad. Tali merkt op dat het veel gemakkelijker is voor degenen die hier zijn opgegroeid om moeilijke kwesties te bespreken, dan dat het is voor de bewoners van het eerste uur. Zij vatten iedere aantijging persoonlijk op en zijn overgevoelig voor commentaar. Bij de tweede generatie ligt dat anders: ze zijn hier samen opgegroeid, kennen elkaar goed en zijn in staat elkaars opvattingen te accepteren. Zij zijn bereid initiatieven te ondernemen, ook als gevolg van de actie van Nadine en Tali (zie rzb nr.78.) Tali vindt het heel belangrijk om de jeugd van het dorp hierbij te betrekken. De NADI speelt daarin een heel belangrijke rol.

Rami (Palestijn)

Rami heeft sinds hij vier jaar was in het dorp gewoond en de lagere school bezocht. Sinds kort werkt hij samen met Sagi om mensen die hier zijn opgegroeid, bij elkaar te brengen en samen te bezien in hoeverre zij initiatieven kunnen ontplooiën om het dorp op de

Rami

kaart te zetten. Rami vertelt dat de situatie in Gaza impact heeft op iedereen, ongeacht of ze Arabier zijn of Jood. Hij is van mening dat het dorp terug moet gaan naar de basis. In plaats van te praten over vrede (dat is te ver weg op dit moment), moet gezocht worden naar pragmatische dingen die nu gedaan kunnen worden, zoals bijvoorbeeld ontmoetingen tussen Joodse en Palestijnse burgers van Israël.

Hij vertelt dat hij op een dag via de radio in zijn auto hoorde van een man die zijn broer, een Israelische soldaat, had verloren. Hij voelde het verdriet van deze man ook al was de soldaat iemand van de andere bevolkingsgroep. Hij gaf aan dat hij in Neve Shalom/Wahat al-Salam had geleerd om zich ook in te leven in de gevoelens van de "vijand".

Mai (Jood)

Mai, een vrouw vroeg in de twintig, groeide op in het dorp en studeert nu aan de Juridische faculteit Mensenrechten. Ze ervaart de huidige situatie als de meest moeilijke die ze heeft tot nu toe meegemaakt in Israël. Deels omdat ze destijds te jong was om situaties uit het verleden in volle omvang te begrijpen, maar ook omdat de huidige

situatie specifieke aspecten vertoont die beangstigend zijn. Het feit dat mensen het gevoel hebben dat ze niets kunnen doen om het geweld te stoppen en dat ze te klein zijn ten opzichte van grotere krachten. Mai geeft toe dat zelfs zij de hoop had opgegeven. Het meest verontrustende is echter het beeld van racisme en haat op onder andere Facebook en de manier waarop de media verslag doen van de gebeurtenissen. Mai is bezorgd over het feit dat mensen alleen maar luisteren naar wat ze willen geloven; dat is wat de media ook doen. Dus, mensen schamen zich er niet voor racistisch te zijn en dat maakt het moeilijker voor hen om de andere kant te zien. Mai merkt op dat zelfs linksgeoriënteerde mensen het eens waren met de militaire acties en bombardementen in Gaza. Mai is van mening dat in deze tijden het dorp heel belangrijk is. Dus wat kan en moet het dorp doen? "De boodschap uitdragen dat wij meer dan 30 jaar hier samen geleefd hebben en dat dus een andere weg mogelijk is. Mai stelt zich ook het dorp als bemiddelaar voor in toekomstige vredesbesprekingen, maar ze is er nog niet helemaal zeker van hoe dit zou uitwerken.

Voor Mai staat vast dat donaties en humanitaire hulp essentieel zijn. "Voordat we kunnen praten over vrede zijn er mensen zonder onderdak en voedsel en die hebben hulp nodig". Daarna moet het dorp nadenken over de lange termijn, hoe te werken aan vrede. Mai denkt dat het dorp meer naar buiten moet treden naar mensen en groepen in Israël. Het dorp is goed in het presenteren van zichzelf naar vrienden in het buitenland, maar het moet zich meer richten naar de mensen hier. Haar idee is om de jeugd van het dorp te mobiliseren om buiten het dorp te gaan praten met jongeren in het hele land, bijvoorbeeld in de scholen. In een recent gesprek met vrienden, besefte Mai dat op het moment dat mensen iets horen wat ze niet willen horen, ze zich afsluiten en dat een discussie dan niet meer zinvol is. De beste manier is dan een beroep te doen op hun gezond verstand: "Vrede is goed voor iedereen en niemand wil het risico lopen van gevaar voor hun kinderen of familie."

Yair en Yael

Yair en zijn dochter Yael hebben negen jaar in het dorp gewoond. Zowel Yael als haar oudere broer bezochten de primary school al voordat ze naar het dorp verhuisden. Voor Yair ziet als enige oplossing de oprichting van een levensvatbare Palestijnse staat, met volledige toegang tot hulpbronnen en commercie. Hij gelooft dat vrede de beste preventie is. Toen hij werd gevraagd waarom hij ging verhuizen naar het dorp zei hij: "Ik ben bang voor de dood en vrede is de beste verdediging tegen de dood."

(lees verder op pagina 7)

(vervolg van pagina 6)

Dus wat kan en moet het dorp doen in tijden als deze? Yael vindt het belangrijk dat het dorp zich op een andere manier presenteert. Het dorp moet activiteiten ontplooiën die mensen hiernaartoe brengen zoals een festival, jeugd workshops, open dagen enzovoort, zodat bewoners en mensen van buitenaf de gelegenheid krijgen elkaar te ontmoeten. Yair ziet weinig in het meedoen aan demonstraties, “want je bevestigt daarin alleen maar je eigen gelijk. Vrede lijkt zo ver weg; het is onze opdracht om als dorp de vrede dichtbij te brengen. Dat is waar we aan kunnen werken. We hebben niet de macht om oorlogen te voorkomen. “

gesprekken met vrienden in de Gazastrook die blij zijn om dood te gaan want er is niets meer om voor te leven. Ook vertelt hij van zijn arts-collega's in Gaza die al sinds 2006 niet in de gelegenheid zijn om conferenties bij te wonen of nageschoold te worden. Dat vertellen de media niet; zij richten hun aandacht alleen op Hamas en het terrorisme. Voor Rayed is het belangrijk dat de twee partijen elkaar leren kennen en respecteren. “We moeten praten. We kunnen niet depressief en neerslachtig zijn. Als Joden en Arabieren weigeren om vijanden zijn, kunnen ze samenleven en samenwerken. Het dorp moet niet alleen op incidenten reageren maar de dialoog leiden. Niet te bang zijn om dingen te zeggen. We moeten betrokken worden in een discussie over twee-staten, over twee volkeren. “

te bewerkstelligen en de partijen compromissen te laten sluiten.

Maram (Palestijnse)

Maram, een universitair docent, is één van de eerste bewoners van het dorp. Ze voelt zich gefrustreerd door de huidige situatie. Ze merkt dat in persoonlijke relaties omdat ze geen discussie heeft met mensen buiten het dorp. Er is een gebrek aan diversiteit in meningen en dat is geen goede zaak. De Israëliëse samenleving is ziek van racisme en fascisme. Er is geen plaats voor andersdenkenden. Maram merkt dat de Israëli's de Palestijnen niet zien als menselijke wezens, maar als getallen. De Israëli's zien alleen hun eigen lijden en pijn, ingegeven door de eeuwenlange Joodse geschiedenis zonder de

Rayed (Palestijn)

Dorpsbewoner Rayed is arts die vaak werkt met Artsen voor Mensenrechten in Gaza. Rayed voelt zich vreselijk over de situatie in Gaza: over de aantallen doden en gewonden en over de verwoestingen. Rayed ervaart de vijandige sfeer overal - in zijn werk als arts in Jeruzalem en op Facebook. Hij nam deel aan de demonstratie in Tel Aviv; in Hafia zag hij het geweld van rechtse Israëliërs terwijl ze beweren vrede te willen. Rayed wijst erop dat het grote probleem in Israël is dat ministers racistische en negatieve dingen zeggen en dat mensen die iets anders zeggen verraders worden genoemd.

Voor Rayed kan de oplossing voor de lange termijn “alleen van boven, van de leiders” komen; die moeten met elkaar praten en komen tot een akkoord dat Gaza versterkt en daar vrede brengt. Mensen daar die zo veel familieleden hebben verloren zullen Israël en het leven blijven haten”. Rayed vertelt van zijn

Ilan (Palestijn)

Ilan groeide op in het dorp als lid van de eerste gezinnen. Hij uitte hetzelfde gevoel van frustratie en neerslachtigheid over de huidige situatie als veel van de dorpeelingen. Ilan merkt op dat, vóór de escalatie van de spanningen en het conflict in Gaza, Netanyahu sprak over een kans voor echte vrede vanwege bepaalde gunstige factoren (bijvoorbeeld de goede relatie met Saoedi-Arabië), maar hij heeft deze kansen nog niet benut. “Nu is de tijd rijp”, zegt Ilan. Hij denkt dat het eerste wat het dorp kan doen is de humanitaire hulp. Vrachtwagens met hulpgoederen zijn naar Gaza gestuurd vanuit heel Israël, meestal uit de Arabische dorpen; Ilan is van mening dat het dorp dit voorbeeld moet volgen. Iets anders wat het dorp zou kunnen en moeten doen is het sturen van brieven naar vrienden en vriendeorganisaties om hen te vragen hun respectievelijke regeringen te bewegen vrede

tegenwoordigheid van de Palestijnen onder ogen te zien. Het lijkt wel of er een wedstrijd aan de gang is tussen de twee bevolkingsgroepen wie het meeste lijdt en de zwaarste prijs betaalt. Het is niet alleen moeilijk om objectief met je vrienden te praten over de situatie, maar het is zelfs moeilijk om in het openbaar te zeggen dat je voor vrede bent. Maram voegt eraan toe dat ze ook bang is te spreken in haar moedertaal (Arabisch). Het meest frustrerende is dit gevoel van onderdrukking: dat mensen niet mogen zijn wie ze zijn, hun mening geven en spreken in hun eigen taal. Dit zijn dingen die het dagelijks leven beïnvloeden. Maram is gefrustreerd in de rol vrouwen in dit conflict.” Als vrouw en als moeder, ik ben het zat geregeerd te worden door mannen die ons de hel in voeren. Vrouwen, en moeders in het bijzonder, hebben geen stem ondanks

(lees verder op pagina 8)

(vervolg van pagina 7)

het feit dat zij het leven hebben gebracht en vastberaden zijn het leven te beschermen. Zelfs in de Israëliëse samenleving, waarin wordt gesproken over feminisme en gelijkheid, is de rol van de vrouw verbannen naar de privésfeer. Zij zijn ervoor om eten te bereiden en voedsel en ondergoed aan de soldaten te sturen. "In Gaza zijn 40% van de dodelijke slachtoffers vrouwen, 30% kinderen. Vrouwen lijden het meest als zij hun kinderen moeten begraven; wanneer ze hun echtgenoten verliezen moeten zij hun kinderen alleen opvoeden. Dus wat kan worden gedaan en wat moet het dorp doen? "Ik geloof niet in het per ongeluk wonen in

Neve Shalom/Wahat al-Salam (NS/WaS); ik geloof meer in de NS/WaS-manier." Maram is van mening dat er behoefte is aan dialoog, niet bij degenen die al overtuigd zijn maar het is nodig om de filosofie van het dorp uit te dagen. "Als we het hebben over de rechter- en linkervleugel, dan is het de rechtervleugel die we moeten bereiken: kolonisten, de mensen in de periferie. Dit is de enige manier". Maram dicht daarbij een grote rol toe aan vrouwen, zowel Israëliëse als Palestijnse. Omdat niemand de vrouwen deze opdracht tot verandering zal geven, moeten ze deze zelf opeisen. Het allerbelangrijkste is echter laten zien dat

NS/WaS geen dorp op een heuvel is, een illusie, maar verbonden is met de werkelijkheid van alledag. Onze manier van leven is werken aan het overwinnen van de angst en de toekomst van de nieuwe generatie veilig te stellen. Zij vindt dat degenen die hier zijn opgegroeid moeten praten met jongeren in het land om hen te laten zien dat verdraagzaamheid de goede manier is en niet de oorlog. "Wij kunnen als gemeenschap een cruciale rol spelen. Wij hebben 30 jaar ervaring in het maken van de dialoog tot een manier van leven Humanitair werk is prima; protesteren is prima, maar Maram vindt dat het dorp iets extra's heeft te zeggen: laten zien dat het anders moet!

Boaz (Jood)

Sinds Boaz zijn zoon Tom verloren heeft in de oorlog, kijkt hij anders aan tegen de rol van het leger. Hij denkt dat Israël een leger nodig heeft omdat het land vijanden heeft, maar niet iedereen in het dorp denkt er zo over, zeker niet de Palestijnen. Het is een dilemma, Boaz noemt het het "Tom dilemma", waarmee de Joden in het dorp zich geconfronteerd voelen. Als Joodse jonge mensen gaan dienen, bestaat de kans dat ze Palestijnse medeburgers moeten doden. Boaz denkt dat op dit moment van wanhoop er een kans is op verandering. Het dorp moet, juist nu, hoop uitstralen, naar de Vriendenstichtingen en naar de wereld.

Maar als je droomt...

Droom van het geluk
zonder breuken of scherven.
Droom van een wereld,
waar niemand meer schreit.
Droom van het genoeg
voor alle monden.
Droom van het recht
dat beschermt en bevrijdt.
Droom van het land
als speelplaats voor kinderen.
Droom van een vriendschap
die in duurzaamheid draagt.
Droom van de ogen

die ziende begrijpen.
Droom van de hand
die geen weet heeft van slaan.
Droom van een nieuwe,
maar dan ook écht nieuwe aarde!

Maar als je droomt...
laten het geen dagdromen zijn.
Droom je droom met open ogen
en met werkende handen.

Alfred Bronswijk

Verzoek van de penningmeester

Er zijn steeds meer donateurs die via girotel of internet een gift doen. De Postbank vermeldt geen adressen op het rekeningafschrift en mag deze om privacyredenen ook niet doorgeven. Als er geen betalingskenmerk of een adres wordt vermeld, is een donatie niet te traceren. Dit geldt met name voor gulle gevers die zich op deze wijze aanmelden als donateur. U wordt dan ook vriendelijk verzocht –als u nog geen donateur bent– deze gegevens bij uw overschrijving te vermelden. Als donateur ontvangt u altijd de rondzendbrief. Bij voorbaat dank.

De acceptgirokaart

De acceptgirokaart heeft bij het versturen van onze rondzendbrief drie functies:

Adresdrager voor de verzending

Overmaken van uw donatie

Vriendelijk verzoeken wij u uw donatie door middel van de acceptgirokaart voor het jaar 2014 over te maken. Indien u uw donatie reeds heeft overgemaakt, dan hoeft u zich dus niet "aangemaand" te voelen. Doordat onze rondzendbrief viermaal per jaar verschijnt, kunt u uw donatie eventueel gespreid over het jaar betalen.

Overmaken van extra giften

Wilt u naast uw donatie nog een extra gift overmaken, dan stellen wij dat uiteraard zeer op prijs!

De penningmeester

Uw website linken aan de onze?

Mocht u (bestuurs)lid zijn van een organisatie en onze website willen linken aan de uwe? Dat kan. Ons webadres is www.nswas.nl. Laat ons vooral weten dat u onze site op uw site hebt vermeld en geef ons uw adres door, via contact op onze website, dan kunnen wij ook uw site aan die van ons linken.

Het bestuur

Lezingen/sprekbeurten

De vrienden van Neve Shalom/Wahat al-Salam kunnen op verzoek lezingen met dia's verzorgen. Graag komen wij bij u voor verenigingen, scholen, gemeentevenonden of andere bijeenkomsten. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de secretaris.